

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Quæ nos, quo minus post Christum ascendamus in cælum, impediunt: &
quæ nobis ad ascendendum adminiculo sint, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

Signa in cō-
uersione infi-
delium cur
fuerint op-
portuna.

In conuer-
sione hominum
ad Deū qua-
dam instru-
menta apta
requirantur.
Prædicatores
quidam cur
fructum par-
uum aut nul-
lum referant.

credendum in hominem crucifixum traducere potuissent. Vnde adiuu-
sunt illis signa, quibus auertentium animi de eorum que dicebantur verita-
te certissimi fierent, planeque confirmarentur: nec quisquam fidelium dubi-
tare potest, quin mundi ad Christum conuersio diuinæ gratiæ potissimum
ascribenda sit, utpote qua factum est, ut prædicatorum verba hominum
nimos emollirent, penetrarent, compungerent: quæ si defuissent, utique non
nisi aëra verberassent. Nemo ergo sibi tribuat, si quandoque suis vel con-
cionibus, vel scriptis alios conuersos sentiat. Gratia est quæ homines con-
uertit. Interim homines quædam instrumenta sunt, per quæ gratia opera-
tur. Non est tamen dubitandum, quin ut plurimum efficacius operetur gra-
tia per apta & munda instrumenta, id est, prædicatores sanctos, quam per
qui quod verbis docent, ipsi factis non sequuntur. Fit enim sæpenumero, ut
cui bona multa etiam feruenter & doctè dicantur ab illis qui secos viuunt,
atque docent, tamen parum aut nihil apud auditores efficiant, eo quod ut
frigido corde ipsorum dicta proficiantur, atque ob id non incendunt
alios. Quanquam cauendum est ne quis iudicet temerè quempiam: sed à quo-
cunque veritas dicatur, semper humiliter, reuerenter & attentis animis au-
cultanda est: nec tam attendendum cuiusmodi sit, qui dicit, quam ea quæ il-
lius ore proferuntur.

SERMO IN EADEM CELEBRITATE.

*Quanos, quo minus post Christum ascendamus in celum, impediunt:
& que nobis ad ascendendum adminiculo sint.*

Ascendens Christus in altum captiuam duxit captiuitatem, dedit dona homi-
bus, Ad Ephesios IIII. Quantum nos hac die solenni gaudere deo-
charissimi filij, qua in Christo natura nostra prius in Adam corru-
pta & ex amoenis & tranquillis paradisi sedibus in hoc teterimum labo-
ris mundi exilium relegata, vltra omnem angelicorum spirituum celsitudi-
nem, vsque ad æterni Patris est euecta confessum, quisquis non intelligit,
sensu & sensus omnis inops est. Quid enim tantam possit nobis miseris, nobis
desperatis, nobis iræ & damnationis filijs veræ ac salutaris lætitiæ mæ-
riam ingerere, quam quod hodierna die verus Dei Filius, idemque verus ho-
mo naturam nostram, quam pro abolendis illius erratis, expian digne mæ-
ritis pœnis susceperat, suæ diuinitati vnione tam stupenda, quam insep-
abili copulatam, in cælorum summa arce ac præcipua dignitate collocari.
Obsecro Domine quid est homo quod memor es eius, aut quid apponit erga eum
meritum? Siccine decet morti pro suis sceleribus suisque contemptu & ingrati-
tudine destinatos, ad tantam euehi gloriam, & non solum iustas non luere pœ-
nas, sed etiam in tua transire membra, tuæque beatitudinis inæstimabili parti-
cipatione beatos ac gloriosos effici? O immensam erga nos Dei charitatem &
benignitatem. O homo terræ affixus, lucris & voluptatibus & vanitatibus
terræ semper deditus, excutere de puluere, mentis caliginem absterge, inuade
de acriter oculos cordis ad cōtemplanda beneficia Dei. Vide quo te vocet be-
nignitas & munificentia Dei tui: vide quam ille te nolit esse contentum in
paruis, breuibus & angustis rebus, quas orbis sublunaris insipientibus ob-
fert & ingerit, prima fronte & siccata specie blandas ac suaves, ac exitu asper-
barit

Psal. 1.
Iob 7.

Afensione
sua que non
Chridi ho-
ni in conu-
lerit charis-
mata.

bas & amaras: sed exieftibus, æternis, nec vnquam vel fraude cuiuspiam amittendis, vel vi eripiendis bonis te diuitem ac beatum efficere cupiat. Propterea namque Christus hodie ascendit in cælum in ea forma, quam assumpserat, quæ nobis cum illo communis est, vt posthac scias committendum tibi non esse, vt animo hifce infimis rebus adhaerescas, sed post Christum toto cordis affectu, proposito, amore, conatu tendas ad superna: id quæ maximè turpe tibi ducas, si mundi stercorea velis amplecti, qui ad immensas Dei Patris tui in cælis repositas opes securè possidendas Dei benigntate vocaris. Age igitur abiectis impedimentis, ea tibi ascisce, quibus freres & suffultus, polius alacriter post Christum in cælos conscendere. Impedimenta autem sunt ea omnia, quæ à Dei voluntate discordant, vt sunt vitia & perturbaciones animi, quibus anima ceu quibusdam compedibus ac vinculis stringitur, & captiua retinetur, vt non possit liberè ingredi. Adiuuenta autem & adminicula sunt virtutes & dona Dei, quæ animam reddunt expeditam & liberam, vt in ipsum vsque cælum euolare possit. Quæ duo vna sententia complexus est Apostolus, eam à Propheta mutuatus, vbi ait: *Ascendens Christus in altum, captiuam duxit captiuitatem: dedit dona hominibus.* Captiuam, inquit, duxit captiuitatem, nostrorum scilicet nexibus alioqui inexplicabilibus peccatorum nos absoluens, quibus anima miserandum in modum obligatur, vt non possit indita sibi diuinitus vri libertate, nec erigere sese ad cognoscendum, amandum, ritequæ colendum Dominum Deum suum: sed auersa semper à veris bonis, atque adeo ab ipso omnis boni fonte Deo, prona quadam cupiditate feratur ad spectanda, expetenda, & amanda vitæ temporalis oblectamenta: quæ tamen nedum vana sunt, quia breuia: sed etiam fallacia, quia insidiosa. Deinde adiungit Apostolus: *Dedit dona hominibus, veris scilicet virtutibus nos exornans ac instruens, quibus ceu alis quibusdam sursum feramur.* Vt enim vitia suo pondere animam semper in ima deprimunt ita virtutes ex Dei gratia sursum leuant. Vnde etiam in extremo die, quando Dominus ad iudicandos mortales omnes adueniet, impij & scelesti peccatorum suorum graui sarcina retenti, non poterunt vltra terram sese erigere: iusti autem & sancti Christo pergunt obuiam in aëra, moxquæ cum eodem etiam momento celerius in cælum empyreum subuolabunt: impij verò maleficijs suis tanquam immanissimis plumbi massis & ponderibus in profunda tartarorum deprimuntur. Itaque vt ad abiicienda peccata, virtutesquæ excolendas animis accendamus, de verisque nonnihil in medium adferre statuimus. Constat nimirum duas esse vias, per quas humanam vitam progredi necesse est: vnã scilicet virtutum, quæ sursum ducat ad veram beatitudinem vbi nobis Dei vitio promittitur, quæ quicquid rectè desiderari potest, in se complectitur: altera vitiorum, quæ ad inferos deprimat, vbi est malorum omnium confusa congeries, & infinita calamitas, quantam nulla mens concipere, nulla lingua explicare potest. Hæc vias nedum Philosophi, sed etiam Poetæ commemorant. Et eam quidem viam, quæ sit assignata virtutibus, primo aditum arduam esse voluerunt & confragosam, in qua si quis difficultate superata, in summum eius euaserit, quod vtrique nec illi ipsi præstare potuerunt, qui suis hæc scriptis posteritati commendarunt, quamdiu diuinæ gratiæ fuerit

Esaiz. 52.
Ascensione
sua quænam
Christus suos
docuerit.

Quænam hominem ab ascensu post Christum in cælum impediant.
Ascensum mentis in cælum quænam promoueat.
Ephes. 4.
Psal. 67.

Ephes. 4.

1. Thef. 4.

Via virtutum quo ducat.

Via vitiorum quæ sit quoque ducat.

Via vitiorum vt sit primo confragosa, deinde facilior.

Via vitiorum
vt sit facie
prima facilis
& iucunda.

Hesiodus,
Basilius.

Ibidem.

Chius.

Virtus & Vo-
luptas qui ex
duo metro di-
uerse sunt.

Viarum dua-
rum duces
quinam sunt.

expertes, deinceps plano illum vii itinere, lucidumq; & amoenum habere campum, & omnium laborum suorum capere fructus vberes atque iucundos. Quos autem primi aditus difficultas deterruerit, eos ad vitiorum sese conferre viam, quæ primo ingressu sit quasi amœna, multoq; tritior. deinde cum in eam paulo longius processerint, fallacem iucunditatis eius speciem repente euanescere, exoriri autem viam præcipitem, innumeris planam periculis, nunc rupibus asperam & inaccessam, nunc obductam sentibus, nunc procellosis gurgitum fluctibus saeuam ac immitem, nunc torrentibus rapidam, vt laborare, hæere, labi, præcipitem fieri necesse sit. Quibus quidem nihil aliud homines illi ingeniosi quidem, & quod ad humanam attinet scientiam eruditi significare voluerunt, nisi in virtutibus obtinendis laboris ac sudoris inesse permultum: in perceptis autem fructus longè vberissimos, & veras ac solidas voluptates. Vicia verò fallacissimis quibusdam delinimentis illicere animos hominū, & pernitialium oblectamentorum inanissima voluptate captos & illaqueatos ad intolerandas miseras, acerbasq; calamitates perducere. Extant hinc pulcherrimi apud Hesiodum vetustum poetam versus, quos sanctissimum præsulem Basilium quadam concione recitare non piguit, suntque eiusmodi:

Ad vicium facilis vicinaque semita cunctis
Panditur: at virtutis iter posuere remotum
Cælicolæ, durumque prius, sed vertice summo
Dum fuerit, planum se offert quærentibus illud.

Quibus carminibus vir sanctus nihil aliud poetam voluisse putat, quam ad amplectendam virtutem homines excitare, vt nec initio voluptati considerent, nec rerum tædiæ ac labore ante consequutum terminum desicerent. Meminit idem reuerendus antistes Chij cuiusdam, qui hisce iam dictis similitudine virtutem & vitium scripserit, cuius sententiam recitat, eiq; mentem adhibendam asserit: eo quod nequaquam vir despiciendus videatur. Ait igitur Chius ille: Iuueni quondam Herculi secum consulenti ad vtram viarum se conuerteret, an eam, quæ ad virtutem per labores ducit, an facilem per voluptates ingrederetur, duas ei sceminas Virtutem ac Voluptatem, quarum mox tactus apud se ex diuerso habitu differentiam agnouerit apparuisse. Altera quidem forma conspicua, molliore facie, lasciuis oculis, sermone blando, omni fausta faciliq; & ad vitæ solatiâ tendentia per oria pollicendo Hercule adit trahere conabatur. Altera verò vultu rigido, squalenti mœstoq; ore, magnam fiduriam atque constantiam præ se ferens, nihil iucundum, nihil amœnum ostendebat, sed mille pericula, laboresq; immensos terra marisq; subeundæ. Præmium tamen horum immortale: ad extremum verò morientem Herculem se secururam, & inter Deos collocaturâ promittebat, hancq; securū Herculem dicit. Hucusq; S. Basilius. Pulchrè quidem viri isti virtutis ac vitiorum depinxerit itinera, planè diuersa, sed tamen quia futuræ vitæ nullam habere certam notitiâ, non satis mouent Lectoris animum. Itaq; quæ ab illis factis explicata non sunt, ex nostræ religionis indubitata persuasione petenda sunt. Nobis quidem certum est diuersas planeq; cōtrarias, vt iam ante diximus, homini propositas esse vias, quæ tandem non ad temporariam sed prorsus æternam vel felicitatem, vel miseriam perducant. Habetq; vtraque ducit

ducem suum, qui per eas ingredi volentes deducat. Virtutis via dux Christus est, vitiorum diabolus. In virtutum via, quam à mundi exordio Dei amici omnes amplexi sunt, prius demonstrantur mala multa & molesta homini exteriori, qui peccato corruptus continuū cum anima bellum gerit, detrectans illius imperium, quæ Deo obtemperare noluit, sed mala hæc temporalia tantum, quæ postmodum sempiterna consequantur bona. In vitiorum autem via ordine contrario prius temporalia offeruntur bona, sed quæ tandem ad æterna perducant mala, ut quicumque præsentia mala, quæ diuturna esse non possunt, cum iustitia delegerit, malens ob conservandam Dei sui similitudinem momentaneis affligi incommodis, ut possit tueri virtutem ac innocentiam, quam quibuslibet gaudere oblectamētis cum iniuria summi Dei, idem ipse maiora & potiora consequatur bona, nempe æterna, quam fuerint illa, quæ spreuit, utpote brevia & incerta. Quisquis autem labentis vitæ bona iustitiæ præposuerit, aut carnis infirmitate, aut prava deivictus consuetudine, vel obstinata animi irretitus improbitate, in ætèriora & diuturniora incurrat mala, quæ ea quæ fugit. Hæc enim vita temporalis, quam iusto Dei iudicio à patria exules & extorres in hac rotis miseris valle degimus, quia brevis & momentanea est, idcirco & comoda eius & incommoda diuturna esse non possunt. Illa verò spiritalis, quia sempiterna est, idcirco & bona eius & mala sempiterna sunt. Ita fit, ut & bonis breuibus, caducis, fragilibus, mala æterna, soloquæ auditu horrenda nimis, & malis breuibus ac momentaneis bona perpetim māsura succedat.

Dicamus hæc paulò explicatius. In via perditionis, cuius dux est criminator ille tartareus & serpens tortuosus, quæque aspectu plana, & patens omni genere florum atque fructuum delectabilis esse videtur: nō illis quidem, qui rectè sapiunt, sed stolidis & occæcatis, qui falsa pro veris sequuntur bonis. In hac, inquam, via posita sunt omnia, quæ pro bonis habet miser & omnis veræ lucis alieni, ut est opulencia, honor, otium, voluptas, illecebræ omnes. Sed cum his pariter iniustitia, superbia, libido, cupiditas, stulticia, cæteraq; vitia, & quæcunque Deus execratur & odit. Huius autem vitæ exitus talis est. Cum ventum fuerit ad extremum, vnde iam nulla datur facultas retrocedendi cum omnibus suis bonis fallacibus & illecebrofis, cum omni suo splendore ac commentitia felicitate tam subito præciditur, ut nō ante miseri illius nexibus inuoluti ac obstricti, tum illius imposturam, tum sua pericula & damna perspicere possint, quam in profundum tartarorum chaos quo illa omnes sui sectatores certissimè perducit, ruant præcipites. Quisquis enim earum rerum, quæ præsens vitæ indiscriminatum bonis malisquæ ingerit & exhibet, molli ac delicata specie captus & illectus, atque in his, nulla habita voluntatis ac præceptorum Dei ratione, consequendis ac fruendis occupatus, animum à futurorum consideratione. reuocauerit, seque à Deo auerterit, atque ad dæmonum castra transfugerit, is morte ex hac luce abreptus, mittetur in abyssum, & stagnum illud pice ac sulphure semper arsurum, dæmonesq; ac impios omnes perenniter crematurum. Porro in cælesti virtutum via, quæ difficilis & cliuosa, atque vel horrida veprium ac tribulorum asperitate terribilis vel præruptis ac arduis rupibus minimè perua prima facie videtur, ita ut tam ingredi volenti, multo labore ac fo-

Via virtutum quam sit fenestralitati difficilis.

Vitæ huius siue molesta siue suavia nō posse esse diuturna.

Vitæ præsens quibusnā videatur delectabilis.

Vitæ præsentia virtuosæ exitus qualis sit.

Seruitores vitæ præsentis merces quam mactest.

Apoca. 21.

Via virtutum difficilis, quæ retribuat mercedem.

licitudine vtendum sit: quæ tamen Dei amor & gratia, atque ipsa hominis bona voluntas temperare solent. In hac ergo via posita est iustitia, Modestia, Continentia, Charitas, Sapientia, cæteræq; virtutes: sed simul cum his paupertas, ignominia, labor, dolor, amaritudines omnes, vt quisquis veris appetat virtutibus ditescere, nihil horum perpeti vereatur: Vt enim Apostolus ait, *Per multas tribulationes oportet nos introire in regnum Dei*. Et: *Omnes qui volunt piè viuere in Christo, persecutionem patientur*. At quisquis nulli neque labori, neque molestiæ, neque dolori cesserit, sed in hac via Christi Domini auxilio subnixus, constanter perseuerauerit, aut si quandoque nihil contingat aberrare, ad viam redierit, is tandem non ad campos Elysios, quos poetarum fabulæ loquuntur, sed ad æternæ beatitudinis perpetuas mansiones feretur, atque à Deo æquissimo Iudice, & liberalissimo Imperatore suo corona virtutis, & pro laboribus ac doloribus virtutis causa toleratis, summa ac infinita felicitate donabitur. Vbi tum re ipsa experietur quàm verum sit, quod Apostolus plenus spiritu Dei affirmat. *Non sunt condigne passionis & afflictiones huius temporis ad futuram gloriam, qua reuelatur in nobis*. Et: *Id quod in presenti est momentaneum & leue tribulationis nostræ, sed a modum in sublimitate æternæ gloriæ operatur in nobis*. Quid autem mirum est, si pro summis illis ac veris bonis, quæ promisit Deus fidelibus seruus suis, nonnulli labores ac difficultates subeunda sint, quando nihil perit tam vile est in hac vita, cuius obtinendi causa non sit labor, aliquis periturus? Imò vero quid non periculi subeunt amici seculi huius pro rebus quibusdam inanimis? Athletæ, vt pulchrè describit Basilus Magnus, mille supra mille patientes labores, & multis modis robur ac vires sibi comparantes, multumq; in gymniciis sudantes exercitationibus, plures insuper plagas ex prædortibus accipientes, dietamq; non iucundam, sed gymnasticè subeunt, & alia per quam multa sustinentes, tunc demum probè instructi ad stadium procedunt, vbi & laborant rursus & maxime periclitantur, vt oleastri, aut apij, seu cuiusuis alterius frondis coronam accipiant, vt à præcone victores declarentur. Huius simile quiddam scribit venerabilis ille æternæ sapientiæ discipulus Henricus Suso, cuius vita præclaris eximisque virtutibus, atque etiam miraculorum gloria emicuit. Ait enim se circa suæ conuersionis initio vehementi flagrasse desiderio omnipotentis Deo haud vulgariter placendi: sed absque labore & dolore. Accidit deinde vt quodam tempore concionandi gratia foras proficisceretur. Cumq; in nauem sederet, inter alios vidit illic iuuenem quendam sanè strenuum, & forma egregia, & optimis ornatum vestibus. Ad quem sese adiungens, quisiuam esset ex eo sciscitabatur. Respondit ille, se eiusmodi esse hominem, qui nobiles & illustres viros inter se committeret, vt publicis certaminibus congrederentur, hastisq; & id genus ludis palestricis dimicarent: quibus qui præcelleret eum honore affici, ac præmium reportare. Percontante autem viro sancto cuiusmodi id esset præmium, ait ille, Fecimam omnium pulcherrimam annulum aureum eius digito inserere, idq; illius esse præmium. Tum vir sanctus. Quæso, inquit, quid agendum est illi, qui id honoris, & umquæ annulum velit adipisci? Respondit miles: Qui crebriores accipit plagas, acriusq; angitur & premitur, nec tamen animo lassescit, sed sese ge-

Apost. 14.
1. Timot. 3.

Rom. 8.
2. Cor. 4.

Quanta aduersa pro æternis bonis toleranda sint.

Basilus, athletarum vanorum studia laboresq; quam sint sine fructu.

Henrici Susonis vita quæ virtutibus fuerit eximia.

Paradigma.

rit viriliter, immotusque equo infidet, & duris cadentium ictibus tundi se sinit, is nimirum victoriz palmam recipit. Quid si, ait vir sanctus, primo congressu quispiam strenue se gerat, id ne satis est? Minimè sanè, inquit miles. Certaminis discrimen omne ad extremum vsque sustineat oportet: & si vique adeo immanes excipiat ictus, vt oculi igneas mittant scintillas, sanguisque ex ore & naribus erumpat, id omne ferendum est illi, si laudem referre velit. Rursusque vir sanctus, Licet ne ait lachrymas illi emittere, aut ora frontemque in rugas contrahere, dum ita immaniter pulsatur ac ceditur? Neutiquam, ait miles, etiam si cordis defectum patiat, vt plerisque accidit. Sed alacri ac hilari vultu sit necesse est: alioqui patebit Iudibrio ac derisui, honoreque illo & annulo frustrabitur. His auditis pater ille venerabilis totus animo compunctus, alta imo ex pectore ducens suspiria & grauius ingemiscens ait ad Dominum: Omnipotens æterne Deus, si huius mundi milites pro tam vili præmio, quod in seipso reuera nullius pretij est, tam dira perpeti habent: quam ergo planè dignum æquum & iustum est, vt æterni causa honoris obtinendi maiora acerbioraque perferantur? Nihil igitur, vt dicere cœperam charissimè, admirationis habet, si nonnihil laborandum sit pro æterna vita, quando amentissimi huius seculi, ac stolidissimi hominunciones multa prorsus immania pro vilissimis nugis subire non dubitant nedum præsentis, sed etiam æternæ mortis discrimina. Interim tamen, ne quis animo frangatur, tanquam via virtutum solis intolerandis, nimirumque duris ac impatibilibus sit plena molestijs ac periculis, id pro certissimo habendum est, vt iam ante meminimus, Dominum Deum feruis suis suæ gratiæ aspiratione, sui anterioris dulcedine, alijsq; multis modis ita temperare aduersa omnia vt sæpius nedum æquanimiter, sed etiã hilariter perferantur. Contra verò vitiorum via est blanda omnia promittit, tamen innumeris sui se àtoreis miserijs, afflictionibus, laboribus ac doloribus diuexat, etiam ante quam ad terminum peruenerit: idq; adeo vt plerique ex ijs adhuc in corpore superstites inferiorum cruciatus ac supplicia in mente & conscientia patiantur, præter externa mala, quibus sæpe multo frequentioribus ac acerbioribus, quam qui virtutum gradiuntur inire, affliguntur, vt iam partim commemorauimus. Vnde etiam quicquid siue hic, siue alibi de asperitate illius viæ, quæ virtutibus assignatur, dictum est, ad illos referendum est, qui à vitijs sese ad virtutes transferre inchoant: quibus in initio certum est laborandum esse, donec ad exterioris inferioris interiorisque hominis

Pro bonis æternis nullis parcendum esse laboribus ac molestijs.

Vita quinam flos amatores excruciat

Laborandum quantum sit pro reformatione exterioris interiorisque hominis

Virtutes esse in quadruplici discrimine

Sunt namque virtutes quadrifariæ, nempe Ciuiles vel morales, Purgatoriz, Heroicæ, & Exemplares. In Ciuilibus vel Moralibus, homo laborat: ne

Virtutes esse
in quadrupli-
ci discrimi-
ne.

Via virtutum
quibus nã sit
difficilis
principio.

Basilii.

Lactantius.

Psal. 118.

Ibidem.

Psal. 118.

Psal. 118.

Matth. 11.

Quibus nã via
virtutis sit
suavis.

Coloss. 1.

Christi nos
sequi quo
modo oportet.

Psal. 118.

Matth. 11.

Eccle. 24.

Prov. 1.

in Purgatorijs praevalent: in Heroicis lætatur: in Exemplaribus splendet & diuinitatem consequitur. Itaque in Ciuilibus & Moralibus virtutibus precipue labor est nulla ferme redemptus delectatione, quæ est in alijs virtutibus melioribus: quanquam Dominus Deus pro sua benignitate etiam nouitijs & qui circa morales versantur virtutes nonnunquam haud mediocre solet dulcedinem instillare, vt fortius perseuerent. Sed tamen, vt diximus, illis potissimum, hoc est, nouis Christi tyronibus, & qui virtutum viam ingredi incipiunt, passim prædicatur arduum esse & difficile ipsarum virtutum iter: quo facit illa D. Basilij sententia: Aspera primo & pene inuis, sudoribus cõtinui, ac laborum plena est virtutis via. Quamobrem magna vis exquiritur propter arduitatem illius capeßendæ: nec affectanti facile est ad illius cacumen accedere. Itemq; illa Lactantij Firmiani: Ad supremum boni apicem, non nisi cum summa difficultate ac labore peruenitur. Hęc enim ad inexercitatos magis spectant, quam eos qui iam longe in virtutibus progressi, aut virtutis perfectionem adepti sunt: qui cum Propheta dicunt: *In via testimoniorum tuorum delectatus sum sicut in omnibus diuitijs*: Itemq; *Dilexi mandata tua, super aurum & topacium*, Et illud: *Iudicia Domini vera, iustificata in semetipso: desiderabilia super aurum & lapidem preciosum multum, & dulcora super mel & fauum*. Itemq; *Viam mandatorum tuorum curram, cum dilatatione meum*. Quibus nimirum non modo aspera non est virtutum via, sed luxuriosissima, & iugum Domini verè suauis, & onus leue: quibus amor cuncta reddidit facilis, quæ minus amantibus sæpe nimis onerosa & difficilia videntur. Sed iam his ita de vtroque, puta & virtutum, & vitiorum itinere perspectis, cognitofq; quorsum vtraque tendat, studeamus dilectissimi filij illi inhærere viæ, quæ lætissimum habet exitum: eam autem fugere & execrari, cuius finis mors est sempiterna. Namq; hoc pacto expediemus nos ad quod initio vos hortatus sum ab impedimentis illis omnibus, quæ non sinunt nos cum Christo in cælum proficisci: amplectemurq; & comparabimus nobis ea, quæ nos ad superna eleuent.

Si membra summi capitis sumus, si quod fide credimus, animo concupiscimus: si deniq; nõ fallaciter Christi nomine gloriamur, sequamur Christum caput nostrum in cælos ascendentem, quaramus & expetamus ea, quæ sursum sunt, non quæ super terram. Et sicut à Christo nos gaudemus Christianos dici, ita nihil admittamus vnquam, quod tanti nominis gloriam & dignitatem obscuret. En sedet ad Patris dextram gloria & honore coronatus Christus Iesus dux & signifer noster, vt se sequamur summo opere exoptat. Dolet nos animi amore & affectu hisce vilitibus coniungi rebus, quos cælestibus mallet ditare bonis. Clamat indefinenter ad nos: *Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos*. Contemnite diabolicas fraudes, quibus implicat vos nequam ille spiritus, ne me sectemini. Transite ad me omnes, & diuitijs meis implemini. Spiritus enim meus super mel dulcis, & hereditas mea super mel & fauum. Quæso charissimi obtemperamus vocanti nos Domino, nec obduremus corda nostra, nesi nos illius modo benignitatem contemnimus, quandoq; audire cogamur quod se sui contempnitoribus dicturum cominatur: *Quia vocauit & renuistis, extendi manum meam, & non fuit qui aspiceret. Despexistis enim consilium meum, & increpationes meas negastis*. *Et*

ſu. Ego quoque in interitu veſtro ridebo, & ſubſannabo. cum vobis id quod timebatis, ſuerit. Cum irruerit repētina calamitas & interitus quaſi i empeſtas ingruerit: Quādo venerit ſuper vos tribulatio & anguſtia. Tunc iruocabunt me, & non exaudiam, ma- ne cenſurgens. & non inuenient me, eo quod exoſam habuerint diſciplinam, & timorē Domini non ſuſceperint. Comedent igitur fructuſ via ſua, & conſilijs ſuis ſaturabuntur. Quod à nobis auertat clementia Saluatoris noſtri Dei. Qui cum Patre & Spiritu ſancto viuūt & regnat, per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

FERIA II. POST SOLENNITATEM PENTE-
coſtes Lectio Acto. X.

Aperiens Petrus os ſuum dixit. Viri fratres, & patres, nobis præcepit Dominus prædicare populo & teſtificari, quia ipſe eſt qui conſtitutus eſt à Deo iudex viuorum & mortuorum. Huic omnes propheta teſtimonium perhibent, remiſſionem peccatorum accipere per nomen eius, omnes qui credunt in eum. Ad hæc loquente Petro verba hæc, cecidit Spiritus ſanctus ſuper omnes qui audiebant verbum. Et obſtupuerunt ex circumciſione fideles, qui venerant cum Petro, quia & in nationes gratia Spiritus ſancti effuſa eſt. Audiebant enim illos loquentes linguis, & magnificabant Deum. Tunc reſpondit Petrus. Numquid aquam quis prohibere poteſt, ut non baptizentur hi, qui Spiritum ſanctum acceperunt ſicut & nos? Et iuſſit eos baptizari in nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

Poſtquam Apoſtoli receperunt Spiritum ſanctum, augebatur quoti- die credentium numerus. Nam & Cornelius Centurio cum omni do- mo & familia ſua, vocatiſq; ad ſe neceſſarijs & amicis, ex Ioppe accer- ſuit Petrum Apoſtolum, qui ſibi ac ſuis, iuxta reuelationem per ange- lum ſibi factam, viam annunciarēt ſalutis. Quod ubi Petrus adueniens eſ- ſet facturus, aperiens os ſuum, dixit: Viri fratres & patres, nobis præcepit Dominus prædicare populo dicens: Euntes in mundum vniuerſum, prædicate Euangelium omni creature: & teſtificari, quia ipſe eſt, qui etiam ſecundum na- turam humanam conſtitutus eſt iudex viuorum & mortuorum. Apparens namque poſt reſurrectionem Apoſtoliſ Jeſus: Data, inquit, eſt mihi omni po- teſtas in celo & terra. Et ante paſſionem idem de Patre loquens, dicit: Po- teſtatem dedit ei, id eſt, Filio Pater & iudicium facere, quia Filius hominis eſt. Neque enim Pater iudicat quemquam, ſed iudiciū omne dedit Filio. Huic Chri- ſto Domino omnes Propheta qui eundem præceſſerunt, teſtimoniū perhi- bent hoc, puta, vt omnes qui credunt in ipſum, remiſſionem accipiant per nomen eius. Hoc, inquit, teſtimonium adferunt Chriſto omnes propheta credentes vniuerſos iuſtificari per nomen eius, hoc eſt, per fidem & inuoca- tionem nominis eius. Hæc ita Petro loquente, interim cecidit, id eſt, ſub- ito venit Spiritus ſanctus ſuper omnes qui audiebant verbum, hoc eſt, ſuper

Aſtor. 2. 4.

Acto. 9.

Acto. 9.

Marc. 16.

Math. 28.

Ioan. 5.